

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 มีเป้าหมายข้อแรกของการพัฒนา คือ การพัฒนาคุณภาพคนให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างเสริมศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชนและสังคมไทย ที่ผ่านมามีคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่พอใจของสังคม เด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในด้านการผลิตครู คุณาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถและมีปริมาณที่เพียงพอ เนื่องจากนโยบายการจำกัดอัตรากำลังบุคคลภาครัฐ รวมทั้งการใช้มาตรการจูงใจให้ข้าราชการเกษียณอายุราชการ ก่อนกำหนดตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 ทำให้สูญเสียอัตราครูไปจำนวนหนึ่ง อีกทั้งบัณฑิตครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ บางส่วนที่จบการศึกษาแล้วไม่เป็นครู ครูสอนไม่ตรงวุฒิ และการขาดแคลนครูในบางพื้นที่ทำให้เกิดความขาดแคลนครูในภาพรวม ในขณะที่ครูสายวิชาชีพส่วนมากขาดประสบการณ์ในสถานประกอบการ อีกทั้งครูยังมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากภาระงานสอน ประกอบกับในด้านการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู พบว่าผู้เลือกคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นอันดับท้ายๆ ส่วนการพัฒนาครูก็ยังขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง และด้านสถานศึกษาพบว่า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จากสภาพดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 6)

โรงเรียนเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพัฒนาเยาวชนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ในมาตรา 24 กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในมาตรา 26 ให้โรงเรียนจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความ

ประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ภายใต้สภาพองค์การที่ดี

การที่บุคคลในสังคมรวมตัวกันเป็นองค์การ มีปฏิสัมพันธ์กัน มีจุดหมายร่วมกันในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานโดยอาศัยกระบวนการจัดการโครงสร้างของกิจกรรมหรืองานนั้นออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อแบ่งงานให้สมาชิกในองค์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและลักษณะขององค์การยังเป็นระบบเปิดที่มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยนำเข้าไปสู่ระบบการเปลี่ยนเพื่อเข้าไปสู่ผลผลิตหรือปัจจัยส่งออกที่พึงประสงค์ การมีระบบการทำงานที่ประกอบด้วยโครงสร้าง (structural subsystem) ระบบเทคโนโลยี (technology subsystem) ระบบงาน (task subsystem) และระบบคน (people subsystem) ในแต่ละระบบมีองค์ประกอบภายในที่เป็นกลไกของการทำงาน เช่นเดียวกับการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายหากองค์ประกอบแต่ละส่วนทำงานได้ดีก็จะทำให้ระบบสามารถทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ องค์การสามารถตอบสนองต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ได้สำเร็จเช่นเดียวกันหากองค์การใดไม่สามารถทำงานหรือเสื่อมสมรรถภาพ จะส่งผลให้ระบบขาดความคล่องตัวในการประสานงานกัน องค์การนั้นจะเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน มีความไม่สมบูรณ์ ในที่สุดองค์การก็จะล้มเหลว (สุนันทา เลาหพันธ์, 2544, หน้า 29)

ในทุกระบบของสังคมถ้าต้องการให้เกิดความเจริญงอกงามแล้วจะต้องพัฒนาปัญหาค้นหาเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ 4 ประการคือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การบรรลุเป้าหมาย การบูรณาการและปัญหาซ่อนเร้น ในทางตรงกันข้ามองค์การก็ต้องแก้ปัญหาให้บรรลุผลสำเร็จ คือ 1) ปัญหาความต้องการทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์การ 2) ปัญหาการกำหนดและการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย 3) ปัญหาการรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ และ 4) ปัญหาการสร้างและการปกป้องคุ้มครองค่านิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของหมู่คณะ (Hoy, & Sabo, 1998, อ้างถึงในรศ. สุนทราภรณ์, 2551, หน้า 528-530) ดังนั้นองค์การจะต้องสร้างเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่เป็นความต้องการของสังคม การที่จะทำให้สุขภาพองค์การดีมีคุณภาพนั้น มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้องค์การมีสุขภาพดีได้ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยดังกล่าวและนำมาเป็นแนวทางเชิงปฏิบัติการในการแก้ไข นำข้อมูลที่ได้รับของแต่ละองค์การมาปรับปรุงกระตุ้นและส่งเสริมความเจริญเติบโตก้าวหน้าขององค์การให้มีสุขภาพดี เช่นได้มีการการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 4 ท่านได้แก่ 1) นายวรวิทย์ ชุนทรณ์ (2557) รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณและบุคคล โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่าสุขภาพองค์การของโรงเรียนอินทร์บุรี พบว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน มีการใช้อาคารชั่วคราวเนื่องจากโรงเรียนมักประสบอุทกภัยเป็นประจำเนื่องจากพื้นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในเขตน้ำท่วม ทำให้อาคารเรียนและอุปกรณ์เสียหาย ต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูซ่อมแซมสภาพของโรงเรียนในด้านแหล่งเรียนรู้ ห้องสนับสนุนการเรียนการสอนต่าง ๆ จำนวนตามอาคารไม่

เพียงพอจึงต้องขยายห้องเรียนมาใช้อาคารชั่วคราวแทน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในบางส่วน ในด้านวิชาการมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน แต่การนำไปปฏิบัติยังไม่ครอบคลุม บุคลากรบางส่วนยังมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิม ไม่พัฒนาสื่อและนวัตกรรม 2) ว่าที่ร้อยตรีเสน่ห์ เอื้อสูง (2557) รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณและบุคคล โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี กล่าวว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา พบว่าอาคารเรียนมีสภาพค่อนข้างเก่าชำรุด ต้องซ่อมแซมเนื่องจากมีอายุการใช้งานมานาน 92 ปี ห้องเรียนในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอประกอบกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนไม่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในบางส่วน ในด้านวิชาการมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน แต่การนำไปปฏิบัติยังไม่ครอบคลุม บุคลากรบางส่วนยังมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิม ไม่พัฒนาสื่อและนวัตกรรม อีกทั้งบางส่วนความทุ่มเทในการทำงานลดลงเนื่องจากวัยที่สูงขึ้นและมีปัญหาด้านสุขภาพ จำนวนครูไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ต้องรับการสนับสนุนจากชุมชน 3) นายไพรัช สงวนไพรดอน (2557) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนโพธิ์ทอง(จินตามณี) จังหวัดอ่างทอง กล่าวว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนโพธิ์ทอง(จินตามณี) ในด้านวิชาการมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน แต่การนำไปปฏิบัติยังไม่ครอบคลุม บุคลากรบางส่วนยังมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิม ไม่พัฒนาสื่อและนวัตกรรม อีกทั้งบางส่วนมีความทุ่มเทในการทำงานลดลงเนื่องจากวัยที่สูงขึ้นและมีปัญหาด้านสุขภาพ และ 4) นายวรวิทย์ วิจิตรญาณพล (2557) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอุลิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์ จังหวัดชัยนาท กล่าวว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนอุลิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์ ในด้านการสนับสนุนทรัพยากรยังทำไม่เต็มที่เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ ด้านความผูกพันของครูในแง่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในสถานศึกษายังน้อย บรรยากาศการทำงานอยู่ภายใต้สายงานและการบังคับบัญชา ในด้านวิชาการมีแผนการพัฒนาคูอย่างต่อเนื่องแต่ผลสัมฤทธิ์ (O-Net) ยังไม่ถึงเป้าหมาย

จากที่กล่าวถึงสุขภาพองค์การ ทำให้เห็นได้ว่าสุขภาพองค์การเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนและการจัดการขององค์กรทุกระดับและทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การรักษาสุขภาพองค์การให้คงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การที่จัดการศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นสถาบันแรก ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพองค์การของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ว่ามีสุขภาพองค์การอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ให้มีสุขภาพองค์การที่สมบูรณ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพองค์การของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพองค์การของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ขนาดโรงเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพองค์การของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 นำไปใช้ในการกำหนด นโยบาย แผนงานและโครงการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน
3. เป็นแนวทางให้บุคลากรในองค์การมีการปฏิบัติงานที่ดี มีคุณภาพ ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 27 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 25 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหาร 159 คน ครูจำนวน 3,059 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 3,218 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5, 2557, หน้า 4-8)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ เนื่องจากมีประชากรจำนวนที่แน่นอน จึงใช้สูตรของยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ($e = 0.05$) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 355 คน (สุรวิทย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 355 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 107 คน ครู จำนวน 248 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ(independent variables) ได้แก่สถานภาพของผู้ตอบประกอบด้วย

2.1.1 อายุ

1) น้อยกว่า 35 ปี

2) 35–50 ปี

3) มากกว่า 50 ปี

2.1.2 ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

1) น้อยกว่า 10 ปี

2) 10-20 ปี

3) มากกว่า 20 ปี

2.1.4 ตำแหน่งหน้าที่

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

2) ครู

2.1.5 ขนาดโรงเรียน

1) ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-499 คน)

2) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500-1,499 คน)

3) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500 คน ขึ้นไป)

2.1.6 สถานที่ตั้งของโรงเรียน

1) จังหวัดลพบุรี

2) จังหวัดสิงห์บุรี

3) จังหวัดชัยนาท

4) จังหวัดอ่างทอง

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ สุขภาพองค์การ ประกอบด้วย 6 มิติ

ได้แก่

2.2.1 ความมั่นคง

2.2.2 ภาวะผู้นำ

2.2.3 การใช้อำนาจ

2.2.4 ทรัพยากร

2.2.5 ความผูกพัน

2.2.6 การมุ่งเน้นวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายและขอบเขตของคำที่ใช้ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ด้วยการใช้ความรู้ความสามารถ เทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการ อย่างเป็นระบบ มีความรอบคอบ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนและรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการสอนรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้และชี้แนะแนวทางให้การแสวงหาความรู้ ที่ปฏิบัติงานอยู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

3. เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ซึ่งประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดชัยนาท

4. โรงเรียน หมายถึง สถานที่สำหรับฝึกสอนนักเรียนภายใต้การดูแลของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการขัดเกลาและการถ่ายทอดวัฒนธรรม การให้ความรู้ และฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ที่ตั้งอยู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ประกอบด้วยจังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท

5. สุขภาพองค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถดำเนินงานของกิจการให้มีความก้าวหน้าและมั่นคง โดยมีการพัฒนาองค์การให้เกิดความยั่งยืน สามารถอยู่รอดได้ในทุกๆ สถานการณ์ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้องค์การนั้นคงอยู่ องค์การจะต้องสามารถดำเนินกิจการได้เป็นอย่างดีในขณะที่สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีสุข

6. ความมั่นคง หมายถึง การมีอิสระในการดำเนินงาน ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยโรงเรียนไม่มีจุดอ่อนในเรื่องความคับแค้นจากผลประโยชน์ที่ได้มาจากชุมชนและผู้ปกครองรวมถึงการแก้ปัญหาและลดการขัดแย้งด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการหลักสูตรและครูได้ทำงานร่วมกันมีความจำเป็นสำหรับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีเป้าหมาย นโยบาย และแผนงานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน โรงเรียนต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันของตนเอง ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงโรงเรียนที่มีความมั่นคงในหลักสูตรการศึกษา และผู้บริหารต้องมีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน

7. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมผู้นำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาในลักษณะที่เสริมสร้างความเป็นมิตร ทำงานร่วมกันด้วยความไว้วางใจให้ความเคารพกันอย่างสนิทสนมและเป็นกันเอง ผู้นำต้องมีความสามารถในการใช้อำนาจในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม มีความเข้าใจผู้อื่น มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงาน มีความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

โครงการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนางานมีความรู้ ความคิด ความดีงาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ควรมีภาวะการณ์เป็นผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชา และประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการชักจูงให้บุคคลใช้ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายในการมี วัตถุประสงค์ขององค์การในอนาคต

8. การใช้อำนาจ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้กลยุทธ์ในหลายๆ เพื่อเป็นการ ควบคุมเหตุการณ์ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตในโรงเรียน ตลอดจนรวมถึงด้านการยอมรับบุคคล ที่มีอำนาจในการควบคุม ซึ่งจะทำให้เกิดความเชี่ยวชาญและเป็นการสร้างความร่วมมือของ ครูผู้สอนภายในโรงเรียน ผู้บริหารมีการจูงใจให้ครู ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามคำสั่ง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุมีการขึ้นเงินเดือนหรือการเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรม ใช้อำนาจ ในการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ มีอำนาจเป็นที่ยอมรับ ในสถานะทางสังคม และการเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ผู้บริหารจะต้องอำนาจการให้งานบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และทำให้องค์การดำรงอยู่ได้

9. ทรัพยากร หมายถึง การบริหารองค์การอย่างมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ มากที่สุดในเวลาอันรวดเร็วอาจทำได้โดยการลด การเพิ่ม หรือทำให้เท่าเดิม ผู้บริหารที่สามารถ ดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุตามจุดหมาย ที่ตั้งไว้ เช่น การลดค่าใช้จ่ายต่อหน่วย การลดความซับซ้อนของการจัดโปรแกรมการศึกษา การ กระจายอำนาจในการบริหาร การใช้ประโยชน์จากครูอาจารย์และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่าง เต็มที่ และการนำเทคโนโลยีการศึกษามาประยุกต์ใช้ เป็นต้น

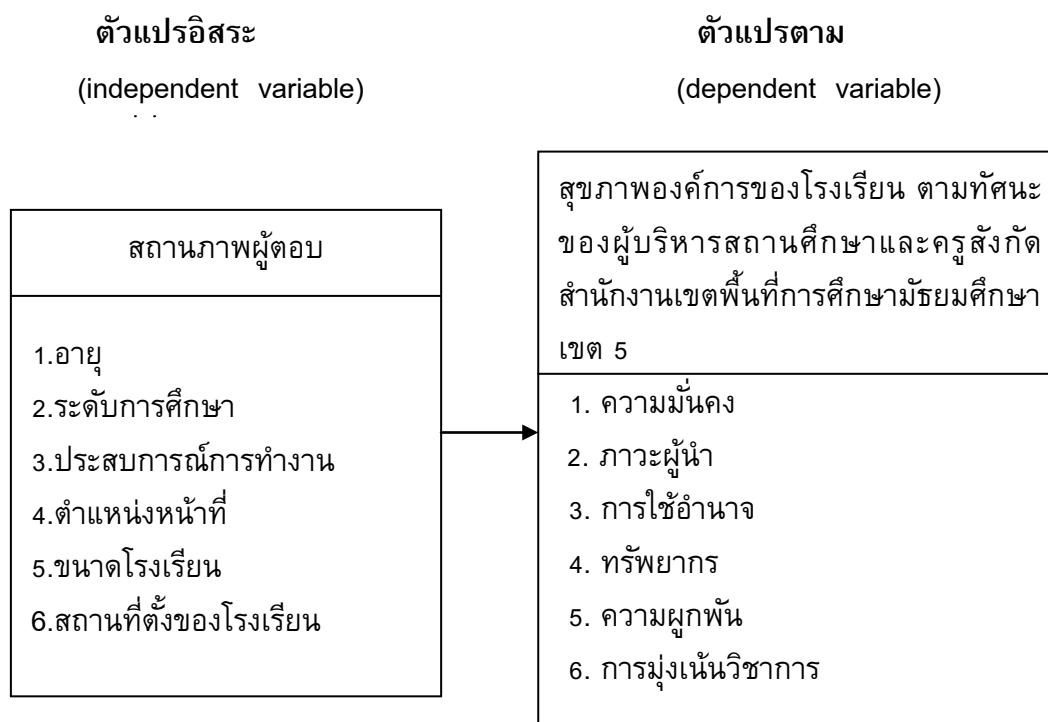
10. ความผูกพัน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีงาม มี ความรู้สึกเป็นเจ้าของหรือมีความจงรักภักดีต่อองค์การมีความผูกพันกับงานและสถานศึกษาที่ ตนปฏิบัติงานอยู่ รวมทั้งมีความเชื่อมั่นและยอมรับจุดมุ่งหมายขององค์การด้วยความเต็มใจที่จะ ทำงานเพื่อความก้าวหน้าขององค์การ และปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกขององค์การตลอดไป ซึ่งจะ แสดงออกทางพฤติกรรมโดยใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อความสำเร็จขององค์การ

11. การมุ่งเน้นวิชาการ หมายถึง โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิผลได้ดี 1 นั้น ต้องมีวิชาการที่เข้มแข็ง มีระบบปฏิบัติงานของครู อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้ โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยนอกเหนือจากการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมาตรฐานการเรียนรู้ระดับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของครู ทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพองค์การของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยพิจารณาตามแนวคิดสุขภาพองค์การตามแนวคิดของฮอยและซาโบ (Hoy, & Sabo, 1998, อ้างถึงในทร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 528-530) ได้กำหนดมิติสุขภาพองค์การ (organizational Health) ประกอบด้วย 6 มิติ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สุขภาพองค์การของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ขนาดโรงเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน